

VOLAPÜK

VALÖPO

VEÜTIK

PON A PUK

Flenef Bevünetik Volapüka

"TAKED SOLIK,"
24 STANTWELL RISE,
SCURTHORPE,
DN 17 1 TF

SIRKÜLAPENÄD AD VOLAPÜKAFLENEF

YELOD KLID
Nüm 11

NOVUL, YELA 1993

(Pade 81 jü 88)

O Volepükaf lens Löfik!

Stom seledik kion! Nif ya efalon ed eseton; adelo solastrale vamik plidone obie; odelo stom kinik obinon-li? Nif-li? (de Rueñ d Sibirän-li?) u ba hitaver-li? (de Kalifornän-li?). Del alik binon difik. De dele ün tim at vedone dagikums, pö yelacen oprimons planiko ad litikön; täno okanobs dönu juitön delis solöfik - tikod jünik kion!!

Ko fred gretik egetob lätiküno penedi de flen in Cilän, kel ün tim et studom Volepüki, e kel säkom obe: „Epenol-li Volepükaselopanes votik, das lab-one fleni nulik in Cilän?“ Fümiko löfilomöv ad getön penedili u potakadi de Volepükaf lens votik. Suno Kritidazäl obinon ko obe: obinobs gudik, if kanobs glidön omi me kad u penedil in Volepük ad kuradtikön omi bosco. Ekö ladet omik:

José Antonio Vergara O.
Casilla 508,
LINARES, Cilän,
Sultdamerop.

Leigüpo etuvob fleni votik, kel no keevom, das ädabinon flenefi obsik! Binom Claude J. Ginkel ed anu labom ladeti nulik, eevabo: Kilianetrases 18, 33098 PADERBORN, Deutän. Sedobsos ome penedili u kad ad benokomaglidön omi!

De Löeterän egetob penedi plitik teftü gebid yelodas valik Sirkülapen-ädas obeik. Sedan penedi binom söi Christian tö Sperantapükamused Bevünetik in Wien, kel vilom konletön yelodis alik e gebidükön omis esividenes Volepüka, kele vietsens muned mekevapükik et. Epronob ad esdön yelodis ome ünü breffp.

Flen gudik CARACO id esedom obe kopiedi ela „Spikotamalärnodem pro Svednäptükane“ fa söi Johann Krüger (dokta näm teldegfolid) kel binon vemo gudik; säk penos söi Caraco, „okanol pübön oni, bi binon nitedik e nepublik“. Sekü atos, disinob ad gebön lärnodis die tiäd köfönik: VOLAPÜK VIPIK

Kludo, ven ojuitole tidodemi (pro obe) nulik at, danoleše söi Jean-Claude CARACO, kel äkanom getön oni se labote els J. P. Krüger.

I se Skotän ekömon nulod mu nitedik. Flen si jäfädik ED ROBERTSON, kel binom kevoban obik teftü Vöädabuk Volepüka nulik, enuvom obe, das epenom penedi pro Sirkülapened Sperantapükik tiädü: „Nova Provo“ (= Bluf Nulik) ad komandön studami mekevapükas votik, e das emäniotom ladeti obe ed ela söi B. R. Bishop pro utans, kels nitedälone teftü Volepük.

Fino esedam televidik dö Volepük ejenon bü breffp in Greta-Britän. Ob it e söi Bishop espikoms gund pük mekevik balid at.

Söi B. E. BISHOP elautom lartügi teftü Cifals Volepükamuse pro zälabuk söla Reinhard Häupenthal; benovipob oli, o söi! in tef et. Spelob, das reidans buka otuvone oni niteda gretik! Id ob plidoböv reidön oni!

Nu te retos ad vipön oles ed olikanes

Valikosi Gudikün!

Ralph
R. Midgley
Flenef Bevünetik Volapüka

LERAT VÖNÄDIKUN

Lerät, keli konobs is, licinon ds vön vönädikun.

Jen äjenon bñ yslamilate anik in Pärsän.

Hilspuls kil ilülogoms me logeds lelfädik vom i lejönik yunik, ab fäd mifätik ikodon, das ebo i reg läna ilogom jipuli me logeds plidik. Kludo fät kilatanas älfädöl suniko pilonon.

Päcödstoms, ma säd ettimik, ad paförön.

Bñ ledun äjenon, jilsjönikan ys äplöpof ad missr-
ükön regi sotsfo, das äklienom ad säpönodön balani
kilanas.

Äbñsdom kömön kludo ministerani gitäda, ed äbñd-
om atans ad lsadön lifön e stadükön libio täläkti-
kñnani kilanas.

Nu minieteran gitäda ye ästadom in ditretül.

Lio okanom-li tuvön ss kilatans täläktikñnani?

Äletikom dñ tim anik, ed ädatuvom medi sököl ad
reafön ss fikul riskülik oka.

Äbñsdom kömön kilatanis sd ädajonom omes platotis
vietik kil e blägikis tel.

Täno äspikom: „Ofimükob ee platots lul at bali
sui bäk alana olas. Utani olae, kel balido okömom
lñ ob, sd osagom verätiko obs, köli kinik platot lab-
on, keli labom su bäk oka, sd osevom ad plänön sekk
kod kinik platot zesüdiko muton labön köli fa om
pununädöli, utani olecedob as utan olae kil, kel
dalabom täläkti mödikun, sd ostadükob libio omi demü
kod at.”

Kilane no ädaloms spikön lñ ods; no ädaloms givön
odes malis, sd in leesm, in kel reto äzigoloms le-
liviko, sodas äkanoms logön platotie odsik, meds no
ädabinons, dub kels äkanoms tävön köli platota su bäk
lönik okas. (Pövvot su pad jöldsgjöl.....)

VOLAPÜK VIFIK

Ekö fin koneta, keli jiel Lissbet konof tidätes oka:

SAPAN FOTA (FIN)

Blods äprimoms ad numön. Änumoms, ad änumoms dönu, äreidoms slna dönu tästumi fsta oksik. Jevods ämutons padilön ad laf, ad kildil bal, e ad züldil bal.

Laf degjöla äbinon zül, kildil bal degjöla äbinon mäli, züldil bal degjöla zuo äbinon tel. Dot no ägabinon: slan omas igetom dilodi gitöfik oka, e ga jevod sspana äretön. Äbinos kildäbik: milag ijenon!

Kludo blods äpidoms ad gölön ko jevod lü sspan fota. Atan äjinom go no stunik, ven älogom omis. Ts ämililom, ärebälom balibi oka, ad äsakom:

„Bend! o cils oba! skanole-li dilön nimis ad kotantükam olas?”

„Sii!” blods äsagoms, „a vö! milag äjenon! Alan obas egetom dilodi nu gitöfikä oka, sb jevod olük, o sapan! retön sii!”

„O cils oba!” ägesagom sspan, „binonös stos lejonod pro ola! Ägivob ola vero jevodi lätik oba ad nätkön pädi bevü ola; ab i esagob, das äbologal binon gid it, e das ägegivon pätatimo obe jevodi obik, if atos binonöv Vil Ona in tef st: E soäsa logols: Äbologal ys ägegivon obe jevodi obik, nendas edosumon ola ga bosi - kelos lejonon ola, das näföro dälöy dödon ad ksbilön sakrifoti neodü kwen okik.”

Blods bluvik ägegoloms lomio, ad änumoms plaki küpädik oksik valikes fien-es e sevädanes okas. Ed stane, pö turn okas, äkonons oni dönu fagikumio; e piano, vol lölik äslilön dö sspan gretik e dö milag, keli idunom se jevods degvel.

E fam sapan älsidulon nen nemödikam dö tumyels, jüs kalkulevan dotimik äsumom stibi e papüri, ad äduinom kalkuli kländfik. Tāno äsagom lukofiko: „Ekö-la! milag jönik!”

Diled et papüra ye smöikon, sodas nu alan, kel ba doton-ls tefü fäg sapan fota ad dunön milagis, muton duinön oks it kalkulis tefü din st!

Ed ekö säks lätik, keli äsäkof jiel Lissbet:

- i) Blods kil äreidoms slna dönu tästumi fsta oksik. Kikodo?
- ii) Kis äbinos-li klälsbik?
- iii) Kikodo sapan fota äjinom-li go no stunik, ven älogom blödis?
- iv) Lejonod sapan, kin binon-li?
- v) Blods kil, äbinoms-li dotimike?
- vi) Fam sapan fota, kikodo älsidulon-li dö tumyels?
- vii) Binol-li kalkulevan dotimik in tef st?
- viii) Cedü ol, konot st binon-li vero jenöfikik?

DANÜDAN LEFREDIK

Seimna in Siyop reg labü nem: „Nabussan’ äreigom. Plin at älabom ladäli vemo gudiki e pälöfom kludo vemo fa pöp oka. Ab to patöfs gudik valik omik nog mens mödik ädabinoms, kels ämigebons gudi e konfidi oma, ed äcütoms ed äbetifoms omi. Gnyan omik tatakäda äbinom tisan gretikün, ed ägivom so sumätöfanes oka sami vemo badiki. Reg sio äsevom, das päbetifom, e ya ömua icälodom latukädiguvani votik, ab valikans äbetifoms eli „Nabussan’ gudik. Ivedos igo kösöm, das reg ägetom de Iripagelots valik te dili smalik, e das dil gretikün äkömon ini poks tatakädiguvana e ynfanas oma.

No äsevölo plu utosi, kelosi ämulom dunön, reg: „Nabussan’ ägolom lü konsälal bäldik okik: „Zadig’, ed äsikom ome: „Ol, kel sevol dinis so mödikis, no kanol-li dalikön medi, dub kel odagetob-la guvani tatakäda, kel no obetifom obi? o „Zadig’!”

„Ktüliliko kanob atosi,” el „Zadig’ sapik ägespikom. „Ba to-nos boso bisariko, ab sevol modi ad dagetön mani snalik.”

Reg älogom boso nekredoviko, ab ga ädadesirom sekü mläl, ed äsäkom konsälane okik utosi, kelosi kludo ömntom dunön.

„Binos vemo bahugik, o mayedal!” el „Zadig’ äfovonu. „Lexiidor lisitanis pro cal guvana tatakäda, e begor nane alik ad danüdü lo or. Utan, kel danüdom fastiküino ä leitiküino, binom men suatik, ed omi kauor takediko cälön as tatakädiguvau.

Reg äcedom sio modi bisariki, ab älabom konfidi lu mödiki in konsälal bäldik oka, ad nedemön konsäli omik, e kludo äbicedom notükön, das tatakädiguvau nulik päcedom. Num gretik lisitanas änunädon oki, ibä mödikans ädabinoms, kels äsevoms sio, das in cal at ökanoms betifön regi, so mödiko äsä te öviloms.

/Lisilans valik pägetedoms fa konsälal in sähn magifik, valodo lisitans 58 ädabinoms. El „Zadig’ sapik nu äsagom omes, das ämntoms golön lü lecem näibimöl, kö reg ästedom omis. Äjonom omes golöpi, da kel ämntoms golön ad

kömön ini getedalecem. Golöp at ye no pilittikon vemo gudiko, e piblimon bundano ko diamains e pärlats jerabiks e nog ko yegs goldik e lagentiks mödiks, kels so äjonetons, das äkanons fasiliko pakesumön.

Ven lisitans valik ikömoms ini getedalecem, reg: „Nabussan“ äbegom omes, ad vilön danüdön pro om, kelosi klülisko no äkanons refindön pline oksik. Ag! ag! kiobisariks danüdans et äbinoms! Ti no balan valikanas äfägom ad seapladön futis oka, bi ädredoms, das hos öfalonöv se poks oksik ud ösüsli-fonöv de vü klots oksik, ibä in golöp itifoms utis valik, kelis äkanoms vifo gleipön. Äbinos jenöfo plösen drolik, ad logön, vio tifans valik at ko logods dredälik nog ästeifüloms ad danüdön.

Man hal ye ädabinom bevü oms, kel ädadanüdom lefrediko ä leitiko, ed älogom stuno lü kelisitans oka, kels äbitoms me jästäds so bisariks. Danüdan lefredik no päneletom dub yegs pitiföl, klu äkanom dadanüdön me viläl lölik oka.

Ven plösen saidiko luniko idulon, tifans valik päfanäbükoms, e no äsädrefidoms pönodis oksik. Äklülos, das danüdan lefredik päcälom as tatakädiguan, e reg atna no äpidom cäli, ed ädanöfom kol el „Zadig“ sapik demü konsäl gudik oma.

Kat e spär

Seimna ün göd spär äscadon su dönakum farmayada. Kat äfanon bödi ed ädesinon ad fidön oni. Spär äsagon: „Siör vo gretik no fidon, büä elavom mudi okik.“

„Snurr!“ kat äsagon. Ed ädesinon ad jonön, das i on äbinon siör vo gretik. Äpladon späri sui ston ed äprimon ad klinükön mudi me futil oka.

„Hujjj!“ — spär ya imofliten. Kat äzunon vemiko ed äsagon: „Dü lif lölik obik vilob ai fidön büo e pas täno klinükön mudi obik!“

So kat dunon jü adel.

VI, SOM INTE VÅGAR SE. (Karin Boye,

De få, som vågade vara
- välsignade de! -
stympas och dödas om igen
av oss, som inte vågar se.

Mörknade ikoner
av lika och samma mått
hänger de levandes, de brinnandes bilder
trångt, bland mycket smått.

Århundraden har slätat
deras sällsamma drag,
som vi nu flitigt slätar
dag efter dag.

WE, WHO DAREN'T LOOK. (Karin Boye,

The few, who ventured to be here
- be blessed, all of you! -
mutilated and killed again
by us, who do not dare to view.

Icons, even darker
of similiar and same size
are hanging the portraits of living and
closely, cramped for space. | burning

Centuries made smooth and vague
their features, stern and strange,
which, this time, so eagerly
we try to change.

OBS, KELS NO KINOBS LOGÖN.

Tlupil, äkinöl sibirön
- paläboms-ös! -
pedelimoms al deil denu
fa obs, kels no kinobs logön.

Sanikelamags pedagogl
de mafs leigik
lägoms magis lifölas, filedölas
nabo, bevü smaliks.

Yeltums ekamoms
logodis selednik omiks,
kelis nu plenobs duto
de del al del.

Rune Thorsell 1993

Vi filar och förskönar
så gott vi kan och vet,
tills inget skiljer ande mer
från välanständighet.

De unga går och söker
elden, som brann.
De går med tomma ögon,
som ingenting fann.

Allt måste de lida om igen.
Stackare de!
Vi spillde de heligas vinning - vi,
som inte vågade se.

"The seven mortal sins" 1941, posthumous)

We scrape and we beautify,
so conscientiously,
till spirit shows no difference more
to empty decency.

The young went in search for the
flames they had seen.
They rove, with unseeing eyes,
and found not a thing.

All they have to resuffer again.
Pitied they be!
We lost the gains of the saints, we cowards,
closing our eyes not to see.
(R.T. 93)

(Karin Boye, "Lesins vel" 1941, poslifik)

Räpobs, jönoobs. ma skil
e ma sap obsik,
jüs nek fälo kanom difön
bevü lan e süd kösömik.

Yunels tevoms, süköl
fili, äglutöl.
Tevoms ko logs vagik,
ätuvoms nosi.

Valikosi mutoms denusufön.
Pöflikels!
Äspilobs plöbodis sanälanas,
bi no äkinobs logön.

(R.T. 93)

Poeŝ ministeran ifieplikom, ŝlepladom kilatanis nŝi ode ko logod ŝl vŝl, sodae no ŝkanome kŝpŝn ni uti, keli ŝfimŝkom eui bŝks okeik, ni utoei, keloei fovo ŝdunom.

Ŭeevŝlo eomo, dae ŝbinom sefik tefŝ logeds ŝspion-ŝl valik, minieteran ŝklŝnedom platotie blŝgik tel ini bal pokas okik, ed ŝfimŝkom eui al bŝkae kil, keke ŝbinone fo ok, platoti vietik.

Poeŝ idunom atoei, blufam ŝprimon.

Hilepule ŝzigolome in lecem, ŝlogome fŝfaflanis e bŝkaflanie odae, ab primo nonan ŝdabinom, kel ŝfŝgom ad tuvedŝn eŝkŝdi, kel ŝfŝgom ad konŝn, kŝli kinik platot eu bŝk lŝnik okik ŝlabon, e eekŝ kod kinik atos ŝbinon eoik.

Fino poe minuta zao degs balan kilanae ŝetepom lŝ minieteran ed ŝsagom: „O klatal! ut, kel lagon eu bŝk obik, binon platot vietik, e kanob plŝnŝn ore, eekŝ kod kinik atoe binon eoik.”

Kin binon-li leigo eo tŝlŝktik, ŝeŝ men yunik at, e kanon-li plŝnŝn, vio hilepul edagetom eevi oka?

-----oOo-----

Tuvedot lerŝta lŝpik oeŝkon in nŝm dekula; vŝtimo ba okanole tuvedŝn oni it!

I epelob, dae etuvole nŝmi fol krodavŝdarŝtae obeik nitediki; detŝ pad at ekŝ tuvedot!

If ek labon tikamagotie dŝ rŝte, u vilon eedŝn obe in tef at boei, obinob vemo danŝfik. Dani gudiktŝn!

